

# KUTSESTANDARD

## Metsamajanduse spetsialist, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

| Kutsenimetuse                      | Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase |
|------------------------------------|---------------------------------------------|
| Metsamajanduse spetsialist, tase 5 | 5                                           |

### A-osa KUTSEKIRJELDUS

#### A.1 Töö kirjeldus

Metsamajanduse spetsialist, tase 5 on spetsialist, kes planeerib ja korraldab metsamajanduslikke töid ning kontrollib tehtud tööde kvaliteeti. Tema tööülesannete hulka käib nii metsakasvatamise kui puiduvarumise ja puidu veo korraldamine.

Metsamajanduse spetsialistid töötavad metsamajanduse ja puidu varumisega tegelevates organisatsioonides (ettevõtted, riigiasutused, metsaühistud jne). Nad tunnevad hästi metsa kui ökosüsteemi ja oskavad majandada metsi säästlikult ja heaperemehelikult.

Metsamajanduse spetsialist töötab meeskonnas, planeerib ja korraldab enda ja meeskonna tööd ning tööaega. Ta suhtleb oma töös tihedalt meeskonna liikmetega, klientide ja partneritega.

Metsamajanduse spetsialisti töö toimub nii kontoris kui välitingimustes ning sisaldab olenevalt hooajast erinevaid ülesandeid. Metsas viibimine eeldab head füüsilist vastupidavust ja tervist.

Peamised töövahendid on arvuti, nutiseade, sõiduk.

#### A.2 Tööosad

A.2.1 Metsamajanduslike tööde planeerimine ja korraldamine

#### A.3 Kutsealane ettevalmistus

5. taseme metsamajanduse spetsialistina töötavad inimesed, kes on kas läbinud erialase kutseõppe või kellel on vähemalt keskharidus, erialane töökogemus ning läbitud erialane täienduskoolitus.

#### A.4 Enamlevinud ametinimetused

Metsatööde juht, metsameister, metsnik, praaker, metsakasvataja, puidulogistik, metsaülem.

#### A.6 Tulevikuoskused

Metsamajanduse spetsialistide töös muutuvad järjest olulisemaks:

1. Säästva metsanduse põhimõtetega arvestamine (metsa ökoloogilised, majanduslikud, sotsiaalsed, sh kultuurilised väärtused) ja metsa ökohüvede mõistmine.
2. Teadmised efektiivsetest metsakasvatuse ja -majandamise viisidest kliimamuutuse tingimustes, sh metsa vastupanuvõime suurendamiseks keskkonnamõjude suhtes, nt ekstreemsete ilmastikuolude ja -nähtuste või metsakahjurite levikuga seoses.
3. Täppismetsanduse arenguga seoses suureneb metsakasvu protsessi jälgimine ja analüüsimine ning kasvab sellega seotud oskuste vajadus, sh kaugseireandmete kasutamine ja analüüs ning geoinfosüsteemide kasutamine.
4. Suhtlemisoskused, sh avaliku esinemise ja konfliktilahendamise oskused.

## B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

### B.1 Kutse struktuur

Metsamajanduse spetsialist, tase 5 kutse saamiseks tuleb tõendada üldoskused B.2 ja kohustuslik kompetents B.3.1.

### B.2 Metsamajanduse spetsialist, tase 5 üldoskused

Tegevusnäitajad:

1. mõistab oma tegevuse mõju metsa eluringile ja lähtub oma töös säästliku metsamajanduse põhimõtetest;
2. mõistab oma osa metsakasvatustes, tulevikupuistu kujundamises ja puiduvarumise tehnoloogilises ahelas (raie, kokkuvedu, väljavedu, sortimendi kasutuse eesmärk jne) ning arvestab oma tegevuse mõju ja tagajärgedega selles ahelas;
3. järgib tööd tehes asjakohaseid juhiseid, nõudeid, eeskirju, õigusakte, standardeid jmt;
4. järgib töökeskkonna ja -ohutusnõudeid; hindab töös ettetulevaid ohufaktoreid; väldib ja ennetab metsa-, pinnase- ja keskkonnakahjustuste tekkimist ning võtab kasutusele abinõud riskide maandamiseks;
5. kasutab ise ja jälgib, et meeskonnaliikmed kasutaksid materjale ja töövahendeid heaperemehelikult, säästlikult ja ergonoomiliselt ning töötaksid ettevõtte kasumlikkust järgides;
6. käitub ohuolukordades (nt metsapõleng) adekvaatselt, annab õnnetusjuhtumi korral vältimatut abi ja kutsub professionaalse abi;
7. vastutab enda ja oma meeskonna tööülesannete täitmise eest, jälgib tähtaegadest ning töö etappidest ja kvaliteedist kinnipidamist;
8. langetab kiireid ja selgeid otsuseid ka mittetäieliku info alusel (sh keerulisi ja riski sisaldavad otsuseid);
9. säilitab teistega suheldes hea kontakti, väljendab end arusaadavalt ja arvestab suhtluspartneri vajadustega;
10. säilitab keerukates olukordades rahu ega kaota enesekontrolli;
11. teeb ühiste eesmärkide nimel tõhusat koostööd, mõistes oma ja kolleegide rolli meeskonnas ning käitudes usaldusväärselt ja koostööd soodustavalt;
12. täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi oskusi ning töövõtteid, meetodeid ja tehnikaid;
13. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B2 ja on võimeline suhtlema vähemalt ühes võõrkeeles tasemel A2 (vt lisa 1);
14. kasutab digitaalseid süsteeme, tööriistu ja rakendusi ning töötleb digitaalset teavet iseseisva kasutaja tasemel, v.a osaoskused sisulooma ja probleemilahendus, mida kasutab algtasemel (vt lisa 2);
15. oskab töödelda ja analüüsida andmetabeleid ning kasutada enamlevinud andmetöötluse funktsioone.

### B.3 Kompetentsid

#### B.3.1 Metsamajanduslike tööde planeerimine ja korraldamine

**EKR tase 5**

Tegevusnäitajad:

1. planeerib ja korraldab metsauuenduse rajamist, arvestades kehtivaid nõudeid, metsaandmeid ja metsakasvatustlike põhimõtteid. Hindab tehtud uuendustööde kvaliteeti;
2. planeerib ja korraldab metsauuenduse hooldamist ja valgustusraiet, arvestades kehtivaid nõudeid, metsaandmeid ja metsakasvatustlike põhimõtteid. Hindab tehtud metsauuenduse hooldamise ja valgustusraie kvaliteeti;
3. prognoosib takseerandmetest lähtudes ja/või paikvaatluse alusel raiest tulevat puidu sortimenti ja eeldatavat mahtu;
4. planeerib ja korraldab raieid, lähtudes tootmisülesandest, järkamisfaili ja nottide kontrollmõõtmise põhimõtetest ja arvestades kehtivaid nõudeid, metsaandmeid, metsakasvatustlike põhimõtteid ja majanduslikku kasumlikkust. Hindab tehtud raiete kvaliteeti;
5. hindab puidu sortimendi kvaliteeti ja mahtu, lähtudes kvaliteedinõuetest ja mahu hindamise meetoditest;
6. peab laoarvestust, lähtudes puidu sortimendist, mahust ning laoliikumise kannetest;
7. planeerib ja korraldab puiduvedu, arvestades ilmaolusid, lähte- ja sihtkohti, laoplatside eripära, teedevõrku ja ajalisi ning muid piiranguid.

Teadmised:

- 1) metsabioloogia alused, sh põhilised puu- ja põõsaliigid, nende omadused ja kasvamine;
- 2) metsakaitse alused, puude enamlevinud kahjustused ja seosed puiduriketega;

- 3) metsatüpoloogia;
- 4) metsakasvatustlikud eesmärgid, võtted ja meetodid;
- 5) ökohüvede määratlemise üldpõhimõtted (metsade kõrvalkasutus, jahikorraldus, puhkevõimalused jne);
- 6) topograafia alused, geoinfosüsteemide ja kaartide kasutamise põhimõtted;
- 7) metsanduslikud tarkavaralahendused, nende kasutamise põhimõtted;
- 8) metsainventeerimise põhimõtted, töövahendid ja nende kasutamise põhimõtted;
- 9) kaugseire meetodid ja põhimõtted;
- 10) metsauuendamise võtted;
- 11) kultiveerimismaterjalide tüübid ja nende säilitusnõuded;
- 12) hooldus- ja uuendusraiate tegemise põhimõtted (puude valik, rinnaspindalade alammäärad, puistu raiekraadi/harvendusastme määramine, rinnaspindala määramine, säilikpuude valiku määramine jne);
- 13) puidu kvaliteedinõuded, puidurikked ja sortimenditähised;
- 14) puiduvarumise tehnoloogiad;
- 15) puidu koguse hindamise põhimõtted;
- 16) puidu laovarvestuse alused;
- 17) puiduveo korralduse alused;
- 18) metsamajanduslike tööde tehnoloogiad ja tehnoloogilise ahela toimimine;
- 19) keskkonnakaitse, sertifitseerimise ja säästva metsanduse alused;
- 20) erametsanduse toetusmeetmed;
- 21) metsaparanduse alused;
- 22) metsateede korrashoiu alused.

## C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

| <b>C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile</b> |                                                                                                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Kutsestandardi tähis kutseregistris                                                               | 16-27042023-2.2/9k                                                                                                                                                                                                       |
| 2. Kutsestandardi koostajad                                                                          | Veiko Belials, Luua Metsanduskool<br>Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus<br>Jaan Laurikainen, Jaagumetsa OÜ<br>Tenek Mäekivi, Marrek Puit OÜ<br>Peeter Olesk, Stora Enso Eesti AS<br>Enn Pärt, Keskkonnaagentuur |
| 3. Kutsestandardi kinnitaja                                                                          | Metsanduse Kutsenõukogu                                                                                                                                                                                                  |
| 4. Kutsenõukogu otsuse number                                                                        | 30                                                                                                                                                                                                                       |
| 5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev                                                                       | 27.04.2023                                                                                                                                                                                                               |
| 6. Kutsestandard kehtib kuni                                                                         | 26.04.2028                                                                                                                                                                                                               |
| 7. Kutsestandardi versiooni number                                                                   | 9                                                                                                                                                                                                                        |
| 8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)                                                         | 3143 Metsandustehnikud                                                                                                                                                                                                   |
| 9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)                                                  | 5                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles</b>                                                                  |                                                                                                                                                                                                                          |
| Inglise keeles                                                                                       | Forestry Specialist, EstQF Level 5                                                                                                                                                                                       |
| <b>C.3 Lisad</b>                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                          |
| Lisa 1 <a href="#">Keelte oskustasemetete kirjeldused</a>                                            |                                                                                                                                                                                                                          |
| Lisa 2 <a href="#">Digipädevuste enesehindamise skaala</a>                                           |                                                                                                                                                                                                                          |